

॥ अंतरी पेटवू ज्ञानज्योत ॥

(NAAC ACCREDITED)

**NORTH MAHARASHTRA UNIVERSITY,
JALGAON**

SYLLABUS FOR T.Y.B.A.

POLITICAL SCIENCE

&

PUBLIC ADMINISTRATION

(WITH EFFECT FROM JUNE 2009)

North Maharashtra University, Jalgaon
Syllabus for T. Y. B. A.

**POLITICAL SCIENCE &
PUBLIC ADMINISTRATION**

(With effect from June 2009)

Total Marks-80

Periods - 104

For Political Science :-

(With effect from June 2009)

General Paper III POL (G-3):- Western Political Thought

Optional Paper

General Paper-III POL (G-3):- Thought of Dr.B.R.Ambedkar

Special Paper-III POL (S-3):- Personnel Administration
and Management

Special Paper- IV POL (S-4):- Modern Political Analysis

For Public Administration :-

(With effect from June 2009)

General Paper-III PUB (G-3):- Elements of Public Administration

Special Paper - III PUB (S-3):- Financial Administration In India

Special Paper - IV PUB (S-4):- Managing Administration in India.

North Maharashtra University, Jalgaon
Syllabus for T.Y.B.A.
General Paper -III
POL (G-3) Western Political Thought
(With effect from June 2009)

Total Marks - 80
Periods - 104

<u>Section I</u>		Periods	Marks
1) Plato:-	Idealistic approach a) Theory of Justice, b) Concept of Ideal State and Philosopher king c) Theory of Education d) Theory of Communism Evaluation	13	10
2) Aristotle:-	Realistic approach a) Theory of State b) Classification of State c) Concept of Citizenship and Views on Slavery d) Causes of Revolution Evaluation	13	10
3) Machiavelli:-	a) Advice to King b) Views on Means and Ends c) Religion and Morality d) Diplomacy Evaluation	13	10

- 4) **Rousseau:-** **13** **10**
- a) Social Contract theory
 - b) Concept of General will
 - c) Rousseau's views on
 - i) Responsible government
 - ii) Peoples sovereignty
- Evaluation

Section II

- 5) **Karl Marks:-** **13** **10**
- a) Principles of Dialectics
 - b) Materialistic Interpretation of History
 - c) Class conflict and theory of surplus value
 - d) Class less and State less society
- Evaluation

- 6) **John Stuart Mill (J.S.Mill):-** **13** **10**
- a) Individual Freedom
 - i) Freedom of Thought, ii) Freedom of Action
 - b) Views on Women liberty
 - c) Representative Government
 - d) Modification of Utilitarianism
- Evaluation

- 7) **T.H.Green:-** **13** **10**
- a) Views on State, Nature and Function
 - b) Individual Rights
 - c) Individual and Society
 - d) Green views on
 - i) Property ii) Punishment iii) War
- Evaluation

- 8) **Harold Laski:-** **13** **10**
- a) Concept of Liberty
 - b) Theory of Right
 - c) Views on State and Society
 - d) Sovereignty
- Evaluation

Reference Books

1. A.Avineri. :- The Social and Political Thought of K.Marx, New Delhi, S.Chand & Company 1979
2. Sir E.Barker :- The Political Thought of Plato and Aristotle, New York ,Dover Publication
3. Greek Political Theory: Plato and his Predecessors :- New Delhi B.I Publication,1964
4. The Politics of Aristotle, translated with introduction notes and appendix Oxford :- Oxford University Press,1955
5. Sir I.Berlin :- Karl Marx: His Life and Environment, Oxford, Oxford University Press, 1963
6. J.Bowle :- Western Political Thought: A Historical Introduction from the Origins to Rousseau. London, Jonathan Cape 1947
7. भा. ल. भोळे :- पाश्चिमात्य राजकीय विचारवंत
8. प. ल. जोशी :- पाश्चिमात्य राजकीय विचारवंत
9. बी. बी. पाटील :- पाश्चिमात्य राजकीय विचार
10. बी. वाय. कुलकर्णी :- पाश्चिमात्य राजकीय विचारवंत

Section – II

5)	Political Thought:	13	10
	a) Liberalism		
	b) Nationalism		
	c) Socialism		
	Evaluation		
6)	Parliamentary Democracy:	13	10
	a) Democracy		
	b) Parliamentary Democracy		
	c) Democratic Socialism		
	Evaluation		
7)	Economical Thought:-	13	10
	a) The Problem of the Rupee		
	b) Control on Population and
Economical Development		
	c) Trade Union		
	d) Thought on Agriculture		
	Evaluation		
8)		13	10
	a) Ambedkar-M.K. Gandhi		
	b) Ambedkar- Karl Marks		
	c) Ambedkarism and its Relevance today		
	Evaluation		

Reference Book

1. B. R. Ambedkar :- Writing & speeches of Dr. B. R. Ambedkar Vol. 1 to 4
2. D. R. Jatava :- The political philosophy of B. R. Ambedkar
3. Bharill Chandra :- Social & Political Ideas of B. R. Ambedkar
4. Dhanjay Keer :- Dr. Ambedkar life & mission
5. D. Lokande :- Bhimrao Ramji Ambedkar : A Study in social Democracy
6. डॉ. भालचंद्र मुणगेकर :- भारतातील आर्थिक सुधारणा आणि दलित - एक आंबेडकर दृष्टीकोन
7. प्रा. जगन्नाथ कराड :- आरक्षण : धोरण आणि वास्तव
8. प्रा. वसंत वाघमारे :- जातिव्यवस्था : निर्मिती व स्वरूप
9. सुखदेव थोरात :- डॉ. आंबेडकर नियोजन, जल व विद्युत: भूमिका व योगदान
10. झुंबरलाल कांबळे :- महाडचा मुक्तिसंग्राम आणि नानासाहेब टिपणीस
11. रावसाहेब कसबे :- आंबेडकर आणि मार्क्स
12. भा. ल. भोळे :- डॉ. आंबेडकर वैचारिक वारसा
13. सुखदेव थोरात :- खाजगी क्षेत्रात आरक्षण धोरण का व कसे ?
14. डॉ. य. दि. फडके :- राखीव जागांची शंभर वर्ष
15. चांगदेव खैरमाडे :- डॉ. आंबेडकर : विचारमंथन

T.Y.B.A.
Syllabus for T.Y.B.A.
Special Paper-III
POL (S-3) Personnel Administration and Management
(With effect from June 2009)

Total Marks - 80

Periods - 104

<u>Section I</u>		Periods	Marks
1) Personnel Administration:-		13	10
	<ul style="list-style-type: none"> a) Meaning, Significance b) Characteristics of civil services c) Functions of civil services d) Political Neutrality, Code of Conduct. 		
	Evaluation		
2) Recruitment:-		13	10
	<ul style="list-style-type: none"> a) Meaning, & Importance b) Methods of Recruitment <ul style="list-style-type: none"> i) Principal of Promotion - <ul style="list-style-type: none"> 1. Efficiency-Rating 2. Personal Judgement of the Head of the Department ii) Principal of Merit c) Methods of Determining Qualification. <ul style="list-style-type: none"> 1. Written Test 2. Interview 3. Performance Test 4. Psychological Test 5. Physical Test d) System of Recruitment in India <ul style="list-style-type: none"> 1. Union Public Service Commission (UPSC) 2. State Public Service Commission (SPSC) 3. Staff Selection Commission (SSC) 4. Railway Recruitment Board (RRB) e) Reservation Policy. 		
	Evaluation		

- 3) Training:-** **13** **10**
- a) Meaning, Importance and Objectives of Training
 - b) Types of training
 - i) Formal Training, ii), Informal Training
 - 1. Pre-entry Training-Apprentice, Internship
 - 2. Post-entry Training-
 - 3. In-service Training-Orientation, Refresher
 - c) Methods of Training
 - d) Training in India of civil servants
- Evaluation

- 4) Employer-Employee Relation:-** **13** **10**
- a) Right to Association, Right to Strive
 - b) Machinery for Negotiations
 - c) Administrative Tribunals
 - d) Retirement-Purpose, Kinds, Benefits
- Evaluation

Section II

- 5) Management:-** **13** **10**
- a) Meaning & Types of Management
 - b) Characteristic of Management
 - c) Functions of Management, POSDCORB
 - d) Test of good Management and Importance
- Evaluation

- 6) Administrative Leadership:-** **13** **10**
- a) Meaning & Approaches of Administrative Leadership
 - b) Development of Administrative Leadership
 - c) Essential Qualities of Administrative Leadership
 - d) Functions of Administrative Leadership
- Evaluation

7) Policy Formation and Decision Making:- 13 10

- a) Policy Formation
1. Meaning, Definition & Basis of Policy Formation
2. Policy Formulation in India
- b) Decision Making
1. Meaning, Definition & Factors of Decision Making
2. Characteristics of Decision Making
3. Technique and Importance of Decision Making
4. Problems of Decision Making
- Evaluation

8) Morale, Motivation & Public Relation:- 13 10

- a) Morale-Meaning, Definition & Importance
Factor affecting Morale
Measurement of Morale
- b) Motivation-
Meaning, Definition & Characteristic, Importance, Tool & Techniques & Types of Motivation
- c) Public Relation- Meaning, Definition & Importance
Means and Methods of Public Relations,
Advertisement, Personal contact, Press, Radio, T.V, Cinema, Exhibitions, Lectures,
Role of Public Relation Officers.

Evaluation

Reference Book

1. Piffner J.M.	:- Public Administration
2. Jaylor F.W	:- Scientific Management
3. White L.D	:- Introduction to the Study of Administration
4. Wiloujby W.F	:- Principles of Public Administration
5. Awasti and Maheshwari	:- Public Administration
6. गर्दे दि.का.	:- लोकप्रशासन
7. पाटील बी.बी.	:- लोकप्रशासन
8. काळे अशोक	:- लोकप्रशासन
9. देशपांडे श्रीकांत	:- लोकप्रशासन
10. डॉ. बोरा पारस	लोकप्रशासन शास्त्र
11. डॉ. दर्शनकार अर्जुन	लोकप्रशासन
12. इनामदार ना. र.	लोकप्रशासन सिध्दांत व कार्यपध्दती
13. डॉ. भोगले शांताराम	लोकप्रशासन सिध्दांत व कार्यपध्दती

Syllabus for T.Y.B.A.
Special Paper-IV
POL (S-4) Modern Political Analysis
(With effect from June 2009)

Total Marks - 80
Periods - 104

<u>Section I</u>		Periods	Marks
1) Political Analysis:-		13	10
	a) Meaning and Nature		
	b) Decline of Traditional Political Analysis		
	c) Rise of Modern Political Analysis		
	d) Evaluation		
2) Political System:-		13	10
	a) Meaning, Definition and Scope		
	b) System Approach-Input ,Out put theory		
	c) Structural Functional Approach		
	d) Functions of Political System		
	Evaluation		
3) Political Culture:-		13	10
	a) Meaning, Definition, Scope and Importance		
	b) Basic elements of Political Culture		
	c) Classification of Political Culture		
	d) Means of Change in Political Culture		
	Evaluation		

- 4) Political Socialization:-** **13** **10**
- a) Meaning, Definition Scope and Importance
 - b) Agencies of Political Socialization
 - c) Political Socialization and Political System
 - d) Political Socialization and Political Culture
Evaluation

Section II

- 5) Political Participation:-** **13** **10**
- a) Meaning, Definition, Nature and Importance
 - b) Factor effected on Political Participation
 - c) Levels of Participation
 - d) Political Apathy, Political Cynicism,
Political Alienation
Evaluation

- 6) Political Elite:-** **13** **10**
- a) Political Elite
 - 1. Meaning, Definition and Nature
 - 2. Types, Various levels of political Elite,
Counter Elite
 - b) Political Leadership
 - 1. Meaning, Definition and Political
Nature of Leadership
 - 2. Characteristics of political Leadership
 - 3. Political leadership and Legitimacy
 - 4. Political leadership and Ideology
Evaluation

- 7) Political Communication:-** **13** **10**
- a) Meaning, Definition & functions
 - b) Means of Communication
 - c) Role of press and Electronic Media
 - d) Public opinion
 1. Formation of public opinion
 2. Change in Public opinion

Evaluation

- 8) Political Development and Modernization:-** **13** **10**
- a) Meaning, Definition and Importance
 - b) Various Approaches of political Development
 - c) Political Change and Revolution
 - d) Objectives & Dilemmas of political Modernization
- Evaluation

Reference Book

1. Rush Michael and Althoff :- An Introduction to Political Sociology, Nelsons 1972
2. Almond, Gabriel & Verba :- The Civic Culture Princeton 1963.
3. Milbrath, Lester.w :- Political Participation: How and why Do people get involved in politics? Chicago, 1965.
4. T.B. Bottomore :- Political sociology
5. Gokhale :- Modern political theory
6. V.D. Mahajan :- Modern political theory
7. डॉ. भा. ल. भोळे :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण
8. गर्दे दि. का. व बाचल :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण
9. श्रुती मेहता :- आधुनिक राजकीय समाजशास्त्र
10. डॉ. ना. र. इनामदान व डॉ. सु. ना. पुराणीक :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण

North Maharashtra University Jalgaon

Syllabus for T.Y.B.A.

Public Administration

(With effect from June 2009)

Total Marks - 80

Periods - 104

GENERAL PAPER - III PUB (G-3):-

ELEMENTS OF PUBLIC ADMINISTRATION

SPECIAL PAPER - III PUB (S-3):-

FINANCIAL ADMINISTRATION IN INDIA

SPECIAL PAPER – IV PUB (S-4):-

MANAGING ADMINISTRATION IN INDIA

T.Y.B.A.
Syllabus for Public Administration
General Paper-III
PUB (G-3) Elements of Public Administration
(With effect from June 2009)

Total Marks - 80

Periods - 104

<u>Section I</u>		Periods	Marks
1) Introduction of Public Administration:-		13	10
	<ul style="list-style-type: none"> a) Meaning, Nature, Scope and Significance b) Development of the study of Public Administration c) Public Administration and Private Administration d) Public Administration and other Social Science 		
	Evaluation		
2) Organization:-		13	10
	<ul style="list-style-type: none"> a) Meaning, Definition, Basis of Organization b) Principles of Organization <ul style="list-style-type: none"> 1. Hierarchy 2. Span of Control 3. Unity of Command 4. Co-ordination 5. Integration 6. Delegation 7. Authority and Responsibility 8. Centralization and Decentralization 9. Specialization 		
	Evaluation		
3) Units of Organization:-		13	10
	<ul style="list-style-type: none"> a) Staff and Line Agencies <ul style="list-style-type: none"> 1. Meaning, Types and Functions of staff & Line 2. Distinction between line & staff agencies b) Field Administration <ul style="list-style-type: none"> 1. Merits, Demerits & Importance 2. Co-ordination between field level agencies 3. Issues in Field-Head Quarter Relationship & Suggestion 		
	Evaluation		

- 4) Departments:-** **13** **10**
- a) Meaning and Structure of Departments
 - b) Main Features of Departments
 - c) Types of Departments
 - d) Head of the Departments
- Evaluation

Section II

- 5) The Chief Executive:-** **13** **10**
- a) Nature, Merits, Types & Functions of Chief Executive
 - b) Bureaucracy
 - 1. Meaning, Nature, Types of Bureaucracy
 - 2. Merits, Demerits & Functions of Bureaucracy
 - 3. Max Weber's view on Bureaucracy
- Evaluation

- 6) Delegated Legislation:-** **13** **10**
- a) Meaning & Types
 - b) Causes of growth of Delegated Legislation
 - c) Merits, Demerits of Delegated Legislation
- Evaluation

- 7) Administrative Law:-** **13** **10**
- a) Meaning , Nature & Resource of Administrative law
 - b) Causes of Growth of Administrative law
 - c) Administrative Tribunals
 - d) Administrative Reform
- Evaluation

- 8) Corruption: Problem & Remedies** **13** **10**
- a) Meaning & Definition of Corruption
 - b) Causes of Corruption
 - c) Remedies of Corruption
 - 1. Central Vigilance Commission
 - 2. Special Police Establishment
- Evaluation

Reference Book

1. S. R. Maheshwari :- Indian Administration
2. L. D. White :- Public Administration
3. M. P. Sharma :- Public Administration – Theory & Practice
4. प्रा. बी. बी. पाटील :- लोकप्रशासन
5. प्रा. श्रीकांत देशपांडे :- लोकप्रशासन
6. डॉ. अशोक काळे :- लोकप्रशासन
7. डॉ. पारस बोरा :- लोकप्रशासन शास्त्र
8. डॉ. अर्जुनराव दर्शनकर :- लोकप्रशासन शास्त्र
9. डॉ. शांताराम भोगले :- लोकप्रशासन शास्त्र

Public Administration
Syllabus for T.Y.B.A.
Special Paper-III
PUB (S-3) Financial Administration in India
(With effect from June 2009)

Total Marks - 80

Periods - 104

<u>Section I</u>		Periods	Marks
1) Financial Administration in India:-		13	10
	<ul style="list-style-type: none"> a) Meaning and Scope b) Principles c) Significance 		
	Evaluation		
2) Budget:-		13	10
	<ul style="list-style-type: none"> a) Meaning, Instrument of Financial administration b) Characteristics and Objectives of budget c) The Procedure of budget in legislature d) Consideration and passing of the finance Bill 		
	Evaluation		
3) The execution of the budget:-		13	10
	<ul style="list-style-type: none"> a) The execution of budget on the expenditure Of budget b) Delegation of financial Powers c) Role of the financial Advisers 		
	Evaluation		
4) The System of Government Accounts:-		13	10
	<ul style="list-style-type: none"> a) Accounts and Audit functions 		
	Evaluation		

Section II

5) Audit:-	13	10
a) Nature, Meaning & Scope of Audit		
b) Objectives of Audit		
c) Types of Audit		
d) Comptroller Auditor General of India		
Evaluation		
6) Parliamentary Financial Committees:-	13	10
a) Public Accounts Committee		
b) Estimate Committee		
c) Committee on Public Undertaking		
Evaluation		
7) Centre-State Financial Relation:-	13	10
a) Flow of funds from Union to the states		
b) Division of resources between Union and the States		
Evaluation		
8) Public Corporation in India:-	13	10
a) Reserve Bank of India (RBI)		
b) The Industrial Finance Corporation (IFC)		
c) The Life Insurance Corporation (LIC)		
d) Parliamentary Control over the Public Corporation		
Evaluation		

Reference Book

1.	G.S.Lall	:-	Public Finance and Financial Administration in India, New Delhi, HPT Kapoor 1976
2.	S.S.Mookerjee	:-	Indian Public Finance and Financial Administration, Delhi Surjet Publication 1979
3.	Maheshwari S.R	:-	Indian Administration 1968, New Delhi, Orient Longmans
4	ना. र. इनामदार	:-	लोकप्रशासन
5	प्रा. श्रीकांत देशपांडे	:-	लोकप्रशासन
6	डॉ. अशोक काळे	:-	लोकप्रशासन
7	अवस्थी एवं माहेश्वरी	:-	लोकप्रशासन
8	वि. मा. बाचल	:-	लोकप्रशासनाची मुलत्वे
9	प्रा. के. आर. बंग	:-	कर्मचारी वर्ग प्रशासन आणि वित्तीय प्रशासन
10	प्रा. बी. बी. पाटील	:-	लोकप्रशासन

Public Administration
Syllabus for T.Y.B.A.
Special Paper-IV
PUB (S-4) Managing Administration in India
(With effect from June 2009)

Total Marks - 80

Periods - 104

<u>Section I</u>		Periods	Marks
1) Concept of Public Policy:-		13	10
	Meaning, Scope, Importance and Problem		
2) Approaches to the study of Public Policy		13	10
	1.Elite Theory 2.Group Theory		
	3.System Theory 4.Game Theory		
3) Stage of the Policy Formation:-		13	10
	Problem Formation, Policy Formation, Policy Evaluation		
4) Organs of Policy Making:-		13	10

Section II

5)	Organization and Method:-	13	10
	a) Basis of Organization		
	b) Principles of Organization		
	c) Principles of Hierarchy		
	d) Centralization and Decentralization		
6)	Scientific Management:-	13	10
	a) Principles of Scientific Management		
	b) Mental Revolution, Job Study		
	c) Motion Study, Time Study		
	d) Work Measurement, Performance Appraisal		
7)	Electronic Data Processing:-	13	10
	a) Computer Application		
	b) Merits and Demerits of Computers		
8)	Management Information Systems:-	13	10
	World Processing Reprography		

Reference Book

1	James E Anderson	:-	Public Policy Making
2	Christopher Olitt	:-	Public policy in Theory and Practice
3	B.H.Walley	:-	Hand Book of Office Management
4	Pai-Panandikar V.A	:-	Development Administration in India
5	Ball R.	:-	Management Techniques and Quantitative Methods
6	L. D. White	:-	Public Administration
7	M. P. Sharma	:-	Public Administration – Theory & Practice
8	प्रा. बी. बी. पाटील	:-	लोकप्रशासन
9	प्रा. श्रीकांत देशपांडे	:-	लोकप्रशासन
10	डॉ. अशोक काळे	:-	लोकप्रशासन
11	डॉ. पारस बोरा	:-	लोकप्रशासन शास्त्र
12	डॉ. अर्जुनराव दर्शनकर	:-	लोकप्रशासन शास्त्र
13	ए.एस. उरळकर व अरविंद बोंडे	:-	व्यावसायिक व्यवस्थापन
14	प्रा. के. आर. बंग	:-	कर्मचारी वर्ग प्रशासन आणि वित्तीय प्रशासन

T.Y.B.A.
Political Science and Public Administration
Equivalent Course for Political Science

(With effect from June 2009)

Total Marks - 80

Periods - 104

Sr. No.	Paper	Old Course	New Course
1	Gen. Paper POL-3	Modern Indian Political Thinkers	Western Political Thought

OPTIONAL COURSE

2	Gen. Paper POL-3 OPT.	International Relation	Thought of Dr.B.R. Ambedkar
---	-----------------------------	---------------------------	--------------------------------

SPECIAL PAPER

3	Special Paper POL-3	Western Political Thinkers	Personnel Administration and Management
4	Special Paper POL-4	Political Sociology	Modern Political Analysis

For Public Administration

w.e. from June 2009

Sr. No.	Paper	Old Course	New Course
1	Gen. Paper PUB-3	Comparative Public Service and Administration	Elements of Public Administration
2	Spl. Paper PUB-3	Financial Administration	Financial Administration In India
3	Spl. Paper PUB-4	Managing Administration In	Managing Administration In India

॥ अंतरी पेटवू ज्ञानज्योत ॥

(NAAC ACCREDITED)

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव

टी. वाय. बी. ए.

राज्यशास्त्र आणि लोकप्रशासन
अभ्यासक्रम

जून २००९पासून

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव

टी. वाय. बी. ए.

अभ्यासक्रम

राज्यशास्त्र आणि लोकप्रशासन

जून २००९ पासुन

एकुण गुण - ८०

एकुण तासीका - १०४

राज्यशास्त्र - जून २००९ पासुन

जनरल पेपर - III POL (Gen-३) :-	पाश्चिमात्य राजकीय विचार
वैकल्पिक जनरल पेपर-३ POL (G-३) :-	डॉ.बी.आर. आंबेडकरांचे विचार
स्पेशल पेपर-III POL (S-३) :-	कार्मिक प्रशासन आणि व्यवस्थापन
स्पेशल पेपर - IV POL (S-४) :-	आधुनिक राजकीय विश्लेषण

टी. वाय. बी. ए.

लोकप्रशासन - जून २००९ पासुन

जनरल पेपर-III PUB (G-३) :-	लोकप्रशासनाची मुलतत्वे
स्पेशल पेपर - III PUB (S-३) :-	भारतातील वित्तीय प्रशासन
स्पेशल पेपर - IV PUB (S-४) :-	भारतातील व्यवस्थापकीय प्रशासन

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव
टी. वाय. बी. ए. अभ्यासक्रम
जनरल पेपर - ३ राज्यशास्त्र
POL (जी-३) पाश्चिमात्य राजकीय विचार
(जून २००९ पासुन)

एकुण गुण - ८०
एकुण तासिका- १०४

	सत्र पहिले	तासिका	गुण
१) प्लेटो :-	आदर्शवादी दृष्टीकोन अ. न्यायसिध्दांत ब. आदर्श राज्याची संकल्पना आणि तत्वज्ञ राजा क. शिक्षण विषयक विचार ड. साम्यवादाविषयी विचार मुल्यमापन	१३	१०
२) अॅरिस्टॉटल :-	वास्तववादी दृष्टीकोन अ. राज्य विषयक विचार ब. राज्याचे वर्गीकरण क. नागरिकत्वाची संकल्पना आणि गुलामगिरी ड. क्रांतीची कारणे मुल्यमापन	१३	१०
३) मॅकव्हेली :-	अ. राजाला केलेला उपदेश ब. साध्य आणि साधनाबाबतची मते क. धर्म आणि नैतिकता विषयी विचार ड. राजनय मुल्यमापन	१३	१०

- ४) रुसो :- १३ १०
- अ. सामाजिक करार सिध्दांत
 ब. सामाजिक ईहा संकल्पना
 क. रुसोचे विचार
१. जबाबदार शासन
 २. सार्वभौमत्व
- मुल्यमापन
- सत्र दुसरे
- ५) कार्लमाक्स :- १३ १०
- अ. विरोध विकासवाद सिध्दांत
 ब. इतिहासाचे भौतिकवादी विश्लेषण
 क. वर्गसंघर्ष आणि अतिरिक्त मुल्य सिध्दांत
 ड. वर्गविहीन आणि राज्यविहीन समाज
- मुल्यमापन
- ६) जॉन स्टुअर्ट मिल :- १३ १०
- अ. व्यक्तीगत स्वातंत्र्य
१. विचार स्वातंत्र्य २. कृती स्वातंत्र्य
- ब. स्त्री स्वातंत्र्यविषयी विचार
 क. प्रातिनिधीक शासन
 ड. उपयोगितावादातील बदल
- मुल्यमापन
- ७) टी.एच.ग्रीन :- १३ १०
- अ. राज्य विषयक विचार, स्वरुप आणि कार्य
 ब. व्यक्तीचे अधिकार
 क. व्यक्ती आणि समाज
 ड. ग्रीनचे विचार
१. मालमत्ता २. शिक्षा ३. युध्द
- मुल्यमापन

८) हेरॉल्ड लास्की :-

१३

१०

- अ. स्वातंत्र्याची संकल्पना
ब. हक्कांविषयी विचार
क. राज्य आणि समाज
ड. सार्वभौमत्व
मुल्यमापन

संदर्भ ग्रंथ

11. A.Avineri. :- The Social and Political Thought of K.Marx, New Delhi, S.Chand & Company 1979
12. Sir E.Barker :- The Political Thought of Plato and Aristotle, New York ,Dover Publication
13. Greek Political Theory: Plato and his Predecessors :- New Delhi B.I Publication,1964
14. The Politics of Aristotle, translated with introduction notes and appendix Oxford :- Oxford University Press,1955
15. Sir I.Berlin :- Karl Marx: His Life and Environment, Oxford, Oxford University Press, 1963
16. J.Bowle :- Western Political Thought: A Historical Introduction from the Origins to Rousseau. London, Jonathan Cape 1947
17. भा. ल. भोळे :- पाश्चिमात्य राजकीय विचारवंत
18. प. ल. जोशी :- पाश्चिमात्य राजकीय विचारवंत
19. बी. बी. पाटील :- पाश्चिमात्य राजकीय विचार
20. बी. वाय. कुलकर्णी :- पाश्चिमात्य राजकीय विचारवंत

वैकल्पिक जनरल पेपर -
टी. वाय. बी. ए. अभ्यासक्रम
POL (जी-३) डॉ.बी.आर.आंबेडकरांचे विचार
(जून २००९ पासून)

एकुण गुण - ८०
एकुण तासिका - १०४

सत्र पहिले	तासिका	गुण
१) जीवन पट :- अ) तत्कालीन सामाजिक स्थिती ब) आंबेडकर पूर्व दलित चळवळ क) डॉ.बी.आर.आंबेडकर जीवन परिचय १) महाड चा सत्याग्रह २) काळा राम मंदिर प्रवेश ३) मनुस्मृती दहन मुल्यमापन	१३	१०
२) सामाजिक विचार :- अ) समता, मुलभुत हक्क, व्यक्तीस्वातंत्र्य, ब) सामाजिक न्याय आणि आरक्षण क) स्त्री स्वातंत्र्य विषयक विचार, हिंदू कोड बिल ड) मागासवर्गीय व अल्पसंख्यांक विषयी विचार मुल्यमापन	१३	१०
३) धर्म विषयक भुमिका :- अ) धर्म निरपेक्षता, हिंदू धर्मावरील टिका ब) थॉट ऑन पाकिस्तान	१३	१०

क) बौद्ध धर्म आणि धर्मांतर
मुल्यमापन

- ४) शैक्षणिक , व संघटनात्मक कार्य :- १३ १०
- अ) शिक्षण विषयक विचार
ब) कामगार संघटना व राजकीय पक्ष
क) पत्रकारिता
मुल्यमापन

सत्र दुसरे

- ५) राजकीय विचार :- १३ १०
- अ) उदारमतवाद
ब) राष्ट्रवाद
क) घटनावाद
मुल्यमापन

- ६) संसदीय लोकशाही :- १३ १०
- अ) लोकशाही
ब) संसदीय लोकशाही
क) लोकशाही समाजवाद
मुल्यमापन

- ७) आर्थिक विचार :- १३ १०
- अ) रुपयाच्या उत्क्रांतीची ऐतिहासिक कारणमिमांसा
ब) लोकसंख्या नियंत्रण आणि आर्थिक विकास
क) उद्योगधंद्यांचे राष्ट्रीयकरण
ड) कृषी विषयक विचार
मुल्यमापन

- अ) आंबेडकर - गांधी यांचे विचार
 ब) आंबेडकर - मार्क्स यांचे विचार
 क) आंबेडकरवादाची आजची उपयुक्तता

मुल्यमापन

संदर्भ ग्रंथ

1	B. R. Ambedkar	:- Writing & speeches of
Dr. B. R. Ambedkar Vol. 1 to 4
2	D. R. Jatava	:- The political philosophy of B. R. Ambedkar
3	Bharill Chandra	:- Social & Political Ideas of B. R. Ambedkar
4	Dhanjay Keer	:- Dr. Ambedkar life & mission
5	D. Lokande	:- Bhimrao Ramji Ambedkar : A Study in social Democracy
6	डॉ. भालचंद मुणगेकर	:- भारतातील आर्थिक सुधारणा आणि दलित - एक आंबेडकर दृष्टीकोन
7	प्रा. जगन्नाथ कराड	:- आरक्षण : धोरण आणि वास्तव
8	प्रा. वसंत वाघमारे	:- जातिव्यवस्था : निर्मिती व स्वरूप
9	सुखदेव थोरात	:- डॉ. आंबेडकर नियोजन, जल व विद्युत: भूमिका व योगदान
10	झुंबरलाल कांबळे	:- महाडचा मुक्तिसंग्राम आणि नानासाहेब टिपणीस
11	रावसाहेब कसबे	:- आंबेडकर आणि मार्क्स
12	भा. ल. भोळे	:- डॉ. आंबेडकर वैचारिक वारसा
13	सुखदेव थोरात	:- खाजगी क्षेत्रात आरक्षण धोरण का व कसे ?
14	डॉ. य. दि. फडके	:- राखीव जागांची शंभर वर्षे
15	चांगदेव खैरमाडे	:- डॉ. आंबेडकर : विचारमंथन

टी. वाय. बी. ए.
राज्यशास्त्र अभ्यासक्रम
स्पेशल पेपर - III
POL (S-३) कार्मिक प्रशासन आणि व्यवस्थापन
(जून २००९ पासून)

एकुण गुण - ८०
एकुण तासिका- १०४

सत्र पहिले	तासिका	गुण
१) कार्मिक (सेवक) प्रशासन :- अ) अर्थ आणि महत्व ब) नागरी (सनदी) सेवेची वैशिष्ट्ये क) नागरी सेवेची कार्ये ड) राजकीय तटस्थता, वर्तणूक आचारसंहिता मुल्यमापन	१३	१०
२) भरती :- अ) अर्थ आणि महत्व ब) भरतीच्या पध्दती i) ज्येष्ठता १) कार्यक्षमतेचे मोजमाप २) विभाग प्रमुखाचे मत ii) गुणवत्ता तत्व क) पात्रता ठरविण्याच्या पध्दती १. लेखी परीक्षा २. मुलाखत ३. प्रात्यक्षिके ४. मानसशास्त्रीय परीक्षा ५. शारीरिक परीक्षा	१३	१०

- ड) भारतातील भरती पध्दत
१. केंद्रीय लोकसेवा आयोग (यु.पी.एस.सी)
 २. राज्य लोकसेवा आयोग (एस.पी.एस.सी)
 ३. स्टाफ सिलेक्शन कमिशन (एस.एस.सी)
 ४. रेल्वे रिक्रुटमेंट बोर्ड (आर.आर.बी)

इ) राखीव जागा धोरण

मुल्यमापन

३) प्रशिक्षण :-

१३

१०

अ) अर्थ, महत्व आणि प्रशिक्षणाची उददीष्टे

ब) प्रशिक्षणाचे प्रकार -

i. औपचारिक प्रशिक्षण ii. अनौपचारिक प्रशिक्षण

१. प्रवेश पूर्व प्रशिक्षण- शिकाऊ उमेदवारी, अंतर्गत उमेदवारी (आंतरवासिता)

२. प्रवेशोत्तर प्रशिक्षण

३. सेवा कालीन प्रशिक्षण - उजळणी , उधबोधन

क) प्रशिक्षणाच्या पध्दती

ड) भारतातील सनदी सेवकांसाठी प्रशिक्षण

मुल्यमापन

४) नियुक्तीकर्ते व सेवक संबंध :-

१३

१०

अ) संघटनेचा अधिकार, संपाचा अधिकार

ब) वाटाघाटीच्या यंत्रणा

क) प्रशासकीय निवाडा

ड) सेवानिवृत्ती - हेतु, प्रकार, फायदे

मुल्यमापन

सत्र दुसरे

- ५) व्यवस्थापन :- १३ १०
- अ) अर्थ आणि व्यवस्थापनाचे प्रकार
ब) व्यवस्थापनाची वैशिष्ट्ये
क) व्यवस्थापनाची कार्ये, POSDCORB
ड) चांगल्या प्रशासनाच्या कसोट्या आणि महत्व
मुल्यमापन
- ६) प्रशासकीय नेतृत्व :- १३ १०
- अ) अर्थ आणि नेतृत्वाबाबतचे दृष्टीकोन
ब) प्रशासकीय नेतृत्वाचा विकास
क) प्रशासकीय नेतृत्वाकरिता आवश्यक गुण
ड) प्रशासकीय नेतृत्वाची कार्ये,
मुल्यमापन
- ७) धोरण निश्चिती आणि निर्णय निर्धारण :- १३ १०
- अ) धोरण निश्चिती
१. अर्थ, व्याख्या आणि धोरण निश्चितीचे आधार
२. भारतातील धोरण निश्चिती
ब) निर्णय निर्धारण
१. अर्थ, व्याख्या आणि निर्णय निर्धारणाचे घटक
२. निर्णय निर्धारणाची वैशिष्ट्ये
३. निर्णय निर्धारणाचे तंत्र आणि महत्व
४. निर्णय निर्धारणातील समस्या
मुल्यमापन

- अ) मनोधैर्य - अर्थ, व्याख्या आणि महत्त्व
मनोधैर्यावर प्रभाव टाकणारे घटक
मनोधैर्याचे मापन
- ब) प्रेरणा - अर्थ, व्याख्या, वैशिष्ट्ये आणि महत्त्व
प्रेरणेची साधने व तंत्रे
प्रेरणेचे प्रकार
- क) जनसंपर्क - अर्थ, व्याख्या आणि महत्त्व
जनसंपर्काची साधने आणि पध्दती
जाहिराती, वैयक्तिक संपर्क, प्रेस, रेडिओ, टि.व्ही
सिनेमा, प्रदर्शन, व्याख्यान
जनसंपर्क अधिका-यांची भूमिका

मुल्यमापन

संदर्भ ग्रंथ

१.	Piffner J.M.	:-	Public Administration
२.	Jaylor F.W	:-	Scientific Management
३.	White L.D	:-	Introduction to the Study of Administration
४.	Wiloujby W.F	:-	Principles of Public Administration
५.	Awasti and Maheshwari	:-	Public Administration
६.	Bhogle Shantaram	:-	Principles of Public Administration
७.	गर्दे दि.का.	:-	लोकप्रशासन
८.	पाटील बी.बी.	:-	लोकप्रशासन
९.	काळे अशोक	:-	लोकप्रशासन
१०.	देशपांडे श्रीकांत	:-	लोकप्रशासन
११.	डॉ. बोरा पारस	:-	लोकप्रशासन शास्त्र
१२.	डॉ. दर्शनकार अर्जुन	:-	लोकप्रशासन
१३.	इनामदार ना. र.	:-	लोकप्रशासन सिध्दांत व कार्यपध्दती
१४.	डॉ. भोगले शांताराम	:-	लोकप्रशासन सिध्दांत व कार्यपध्दती

टी.वाय.बी.ए राज्यशास्त्र अभ्यासक्रम
स्पेशल पेपर - IV
POL (S-४) आधुनिक राजकीय विश्लेषण

(जून २००९ पासून)

एकुण गुण - ८०

एकुण तासिका- १०४

सत्र पहिले	तासिका	गुण
१) राजकीय विश्लेषण :- अ) अर्थ आणि स्वरूप ब) परंपरागत राजकीय विश्लेषणाचा -हास क) आधुनिक राजकीय विश्लेषणाचा उदय ड) मुल्यमापन	१३	१०
२) राजकीय व्यवस्था :- अ) अर्थ, व्याख्या आणि व्याप्ती ब) व्यवस्था दृष्टीकोन - आदान -प्रदान प्रक्रिया क) रचनात्मक कार्यवाद दृष्टीकोन ड) राजकीय व्यवस्थेची कार्य मुल्यमापन	१३	१०
३) राजकीय संस्कृती :- अ) अर्थ, व्याख्या, स्वरूप आणि महत्व ब) राजकीय संस्कृतीचे आधारभूत घटक क) राजकीय संस्कृतीचे वर्गीकरण ड) राजकीय संस्कृतीत बदल घडवून आणणारी माध्यमे मुल्यमापन	१३	१०

- ४) राजकीय सामाजिकरण :- १३ १०
- अ) अर्थ, व्याख्या, स्वरुप आणि महत्व
ब) राजकीय सामाजिकरण घडविणारी माध्यमे
क) राजकीय सामाजिकरण आणि राजकीय व्यवस्था
ड) राजकीय सामाजिकरण आणि राजकीय संस्कृती
मुल्यमापन

सत्र दुसरे

- ५) राजकीय सहभाग :- १३ १०
- अ) अर्थ, व्याख्या, स्वरुप आणि महत्व
ब) राजकीय सहभागावर प्रभाव पाडणारे घटक
क) राजकीय सहभागाच्या पातळ्या
ड) राजकीय उदासिनता, राजकीय अश्रद्धपणा, राजकीय अलगत्व इ
मुल्यमापन

- ६) राजकीय श्रेष्ठीजन :- १३ १०
- अ) राजकीय श्रेष्ठीजन
१. अर्थ, व्याख्या स्वरुप
२. श्रेष्ठीजन निर्मितीचे प्रकार आणि विविध स्तर, प्रति श्रेष्ठीजन
ब) राजकीय नेतृत्व
१. अर्थ, व्याख्या , नेतृत्वाचे राजकीय स्वरुप
२. राजकीय नेतृत्वाची वैशिष्ट्ये
३. राजकीय नेतृत्व आणि अधिमान्यता
४. राजकीय नेतृत्व आणि विचारधारा
मुल्यमापन

७) राजकीय संसूचन :- १३ १०

- अ) अर्थ, व्याख्या आणि कार्य
- ब) संसूचनाची साधने
- क) वृत्त आणि प्रसारमाध्यमाची भूमिका
- ड) लोकमत

१. लोकमत घडण्याची प्रक्रिया

२. लोकमता मधील बदल

मुल्यमापन

८) राजकीय विकास आणि आधुनिकिकरण :- १३ १०

- अ) अर्थ, व्याख्या आणि महत्त्व
- ब) राजकीय विकासाचे विविध दृष्टीकोन
- क) राजकीय परिवर्तन आणि क्रांती
- ड) राजकीय आधुनिकिकरणाची उददीष्टये आणि अडथळे

मुल्यमापन

संदर्भ ग्रंथ

- 1 Rush Michael and Althoff :- An Introduction to Political Sociology, Nelsons 1972
- 2 Almond, Gabriel & Verba :- The Civic Culture Princeton 1963
- 3 Milbrath, Lester.w :- Political Participation: How and why Do people get involved in politics? Chicago, 1965.
- 4 T.B. Bottomore :- Political sociology
- 5 Gokhale :- Modern political theory
- 6 V.D. Mahajan :- Modern political theory
- 7 डॉ. भा. ल. भोळे :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण
- 8 गर्दे दि. का. व बाचल :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण
- 9 श्रुती मेहता :- आधुनिक राजकीय समाजशास्त्र
- 10 डॉ. ना. र. इनामदान व डॉ. सु. ना. पुराणीक :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव

टी. वाय. बी. ए.

अभ्यासक्रम

लोकप्रशासन

(जून - २००९ पासून)

एकुण गुण - ८०

एकुण तासिका- १०४

जनरल पेपर - III PUB (G-३) :-

लोकप्रशासनाची मुलतत्वे

स्पेशल पेपर - III PUB (S-३) :-

भारतातील वित्तीय प्रशासन

स्पेशल पेपर - IV PUB (S-४) :-

भारतातील व्यवस्थापकीय प्रशासन

टी. वाय. बी. ए.
लोक प्रशासन अभ्यासक्रम
जनरल पेपर - III
PUB (G-३) लोकप्रशासनाची मुलतत्वे
(जून २००९ पासुन)

एकुण गुण - ८०
एकुण तासिका - १०४

सत्र पहिले	तासिका	गुण
१) लोक प्रशासनाची ओळख :-	१३	१०
अ) अर्थ, स्वरुप, व्याप्ती आणि महत्व		
ब) लोकप्रशासन शास्त्राच्या अभ्यासाचा विकास		
क) लोकप्रशासन आणि खाजगी प्रशासन		
ड) लोकप्रशासन आणि इतर सामाजिक शास्त्रे		
मुल्यमापन		
२) संघटना :-	१३	१०
अ) अर्थ, व्याख्या, संघटनेचे आधार		
ब) संघटनेची तत्वे :-		
१. पदसोपान	२. नियंत्रण कक्षा	
३. आज्ञाकारक सत्तेची एकता	४. समन्वय	
५. एकात्मिकरण	६. प्रदत्तीकरण	
७. अधिकार आणि जवाबदारी		
८. केंद्रीकरण व विकेंद्रीकरण		
९. विशेषीकरण		
मुल्यमापन		

३) संघटनेचे घटक :- १३ १०

अ) स्टॉफ आणि लाईन एजन्सी

१. लाईन आणि स्टॉफ चा अर्थ, प्रकार आणि कार्ये

२. लाईन आणि स्टॉफ मधील फरक

ब) क्षेत्रीय प्रशासन

१. गुण, दोष आणि महत्व

२. क्षेत्रीय प्रशासनातील समन्वय

३. क्षेत्र आणि मुख्यालय यांच्या संबंधाची समस्या आणि उपाय

मुल्यमापन

४) विभाग :- १३ १०

अ) विभागाचा अर्थ आणि रचना

ब) विभागाची मुख्य वैशिष्ट्ये

क) विभागाचे प्रकार

ड) विभाग प्रमुख

मुल्यमापन

सत्र दुसरे

५) मुख्य कार्यकारी अधिकारी :- १३ १०

अ) मुख्य कार्यकारी अधिका-याचे स्वरूप, गुण, प्रकार आणि कार्ये

ब) नोकरशाही

१. अर्थ, स्वरूप आणि प्रकार

२. नोकरशाहीचे गुण दोष आणि कार्ये

३. मॅक्सवेबरचे नोकरशाहीबाबत विचार

मुल्यमापन

६) प्रदत्त विधी नियम :- १३ १०

अ) अर्थ आणि प्रकार

ब) प्रदत्त विधीनियमाच्या वाढीची कारणे

क) प्रदत्त विधीनियमाचे गुण आणि दोष

मुल्यमापन

६) प्रशासकीय कायदा :- १३ १०

अ) प्रशासकीय कायद्याचा अर्थ, स्वरूप आणि उगमस्थाने

ब) प्रशासकीय कायद्याच्या वाढीची कारणे

क) प्रशासकीय न्यायाधिकरणे

ड) प्रशासकीय सुधारणा

मुल्यमापन

८) भ्रष्टाचार : समस्या आणि उपाय :- १३ १०

अ) अर्थ आणि व्याख्या

ब) भ्रष्टाचाराची कारणे

क) भ्रष्टाचार निर्मुलनाचे उपाय

१. केंद्रीय सर्तकता आयोग

२. विशेष पोलिस संघटन

मुल्यमापन

संदर्भ ग्रंथ

1	S. R. Maheshwari	:- Indian Administration
2	L. D. White	:- Public Administration
3	M. P. Sharma	:- Public Administration – Theory & Practice
4	प्रा. बी. बी. पाटील	:- लोकप्रशासन
5	प्रा. श्रीकांत देशपांडे	:- लोकप्रशासन
6	डॉ. अशोक काळे	:- लोकप्रशासन
7	डॉ. पारस बोरा	:- लोकप्रशासन शास्त्र
8	डॉ. अर्जुनराव दर्शनकर	:- लोकप्रशासन शास्त्र
9	डॉ. शांताराम भोगले	:- लोकप्रशासन शास्त्र
10	वि. मा. बाचल	:- लोकप्रशासनाची मुलत्वे

लोकप्रशासन
टी. वाय. बी. ए. अभ्यासक्रम
स्पेशल पेपर - III
PUB (S-३) भारतातील वित्तीय प्रशासन
(जून २००९ पासुन)

एकुण गुण - ८०
एकुण तासिका - १०४

सत्र पहिले	तासिका	गुण
१) वित्तीय प्रशासन :- अ) अर्थ आणि स्वरुप ब) तत्वे क) महत्व मुल्यमापन	१३	१०
२) अंदाज पत्रक :- अ) अर्थ, वित्तीय प्रशासनाची साधने ब) अंदाज पत्रकाचे उददीष्टये आणि वैशिष्टये क) विधी मंडळातील अर्थ संकल्प पध्दत ड) अर्थ विधयेकाला मान्यता मुल्यमापन	१३	१०
३) अंदाज पत्रकाची अंमलबजावणी :- अ) अंदाज पत्रक खर्चाबाबतचे विवरण ब) वित्तीयबाबत प्रदत्त अधिकार क) वित्तीय सल्लागारांची भूमिका मुल्यमापन	१३	१०

४) शासकीय लेखांकन पध्दत :-	१३	१०
अ) लेखांकन आणि लेखा परिक्षण कार्ये मुल्यमापन सत्र दुसरे		
५) लेखा परिक्षा :-	१३	१०
अ) अर्थ , स्वरूप आणि व्याप्ती ब) लेखा परिक्षणाची उददीष्टये क) लेखा परिक्षणाचे प्रकार ड) भारताचा महालेखा परिक्षक मुल्यमापन		
६) संसदीय आर्थिक समित्या :-	१३	१०
अ) लोक लेखा समिती ब) अंदाजपत्रक समिती क) सार्वजनिक उपक्रम समिती मुल्यमापन		
७) केंद्र राज्य वित्तीय संबंध :-	१३	१०
अ) केंद्राव्दारे राज्यांना दिला जाणारा निधी ब) केंद्र आणि राज्याची उत्पनाचे स्रोतांची विभागणी मुल्यमापन		
८) भारतातील लोकनिगम :-	१३	१०
अ) रिझर्व बँक आफ इंडिया (R.B.I) ब) औद्योगिक वित्त निगम (I.F.C) क) आर्यु विमा महामंडळ (L.I.C) ड) संसदेचे लोकनिगमावरील नियंत्रण मुल्यमापन		

संदर्भ ग्रंथ

- 1 G.S.Lall :- Public Finance and Financial Administration in India, New Delhi, HPT Kapoor 1976
- 2 S.S.Mookerjee :- Indian Public Finance and Financial Administration, Delhi Surjet Publication 1979
- 3 Maheshwari S.R :- Indian Administration 1968, New Delhi, Orient Longmans
- 4 ना. र. इनामदार :- लोकप्रशासन
- 5 प्रा. श्रीकांत देशपांडे :- लोकप्रशासन
- 6 डॉ. अशोक काळे :- लोकप्रशासन
- 7 अवस्थी एवं माहेश्वरी :- लोकप्रशासन
- 8 वि. मा. बाचल :- लोकप्रशासनाची मुलत्वे
- 9 प्रा. के. आर. बंग :- कर्मचारी वर्ग प्रशासन आणि वित्तीय प्रशासन
- 10 प्रा. बी. बी. पाटील :- लोकप्रशासन

लोकप्रशासन

टी. वाय. बी. ए. अभ्यासक्रम

स्पेशल पेपर - IV

PUB (S-४) भारतातील व्यवस्थापकीय प्रशासन

(जून २००९ पासून)

एकुण गुण - ८०

एकुण तासिका - १०४

सत्र पहिले	तासिका	गुण
१) सार्वजनिक धोरण संकल्पना :- अर्थ, व्याप्ती, महत्व आणि समस्या मुल्यमापन	१३	१०
२) सार्वजनिक धोरण अध्ययनाचे दृष्टीकोन :- १. श्रेष्ठीजन सिध्दांत, २. गट सिध्दांत, ३. व्यवस्था सिध्दांत, ४.क्रिडा सिध्दांत मुल्यमापन	१३	१०
३) धोरण निश्चितीचे टप्पे :- समस्या निश्चिती, धोरण निश्चिती, धोरण स्पष्टीकरण मुल्यमापन	१३	१०
४) धोरण निर्धारणाचे घटक :-	१३	१०
सत्र दुसरे		
५) संघटना आणि पध्दती :- अ) संघटनेचे आधार ब) संघटनेची तत्वे क) पदसोपान तत्व ड) केंद्रीकरण आणि केंद्रीकरण मुल्यमापन	१३	१०

६) शास्त्रीय व्यवस्थापन :-	१३	१०
अ) शास्त्रीय व्यवस्थापनाची तत्वे		
ब) मानसिक क्रांती , कार्याचा अभ्यास		
क) गतीचा अभ्यास - वेळेचा अभ्यास		
ड) कार्याचे मोजमाप, व्यक्तीचे कार्यात्मक मुल्यमापन		
मुल्यमापन		
७) इलेक्ट्रॉनिक डाटा प्रोसिंग :-	१३	१०
अ) कॉम्प्युटर अप्लिकेशन		
ब) कॉम्प्युटरचे गुण दोष		
मुल्यमापन		
८) व्यवस्थापकीय माहिती व्यवस्था :-	१३	१०
वर्ल्ड प्रोसेसिंग रिप्रोग्राफी		१०
मुल्यमापन		

संदर्भ ग्रंथ

1 James E Anderson	:-	Public Policy Making
2 Christopher Olitt	:-	Public policy in Theory and Practice
3 B.H.Walley	:-	Hand Book of Office Management
4 Pai-Panandikar V.A	:-	Development Administration in India
5 Ball R.	:-	Management Techniques and Quantitative Methods
6 L. D. White	:-	Public Administration
7 M. P. Sharma	:-	Public Administration – Theory & Practice
8 प्रा. बी. बी. पाटील	:-	लोकप्रशासन
9 प्रा. श्रीकांत देशपांडे	:-	लोकप्रशासन
10 डॉ. अशोक काळे	:-	लोकप्रशासन
11 डॉ. पारस बोरा	:-	लोकप्रशासन शास्त्र
12 डॉ. अर्जुनराव दर्शनकर	:-	लोकप्रशासन शास्त्र
13 ए.एस. उरळकर व अरविंद बोडे	:-	व्यावसायिक व्यवस्थापन
14 प्रा. के. आर. बंग	:-	कर्मचारी वर्ग प्रशासन आणि वित्तीय प्रशासन

टी. वाय. बी. ए.
राज्यशास्त्र आणि लोकप्रशासन
समकक्ष पेपर

राज्यशास्त्र - जून २००९ पासुन

एकुण गुण - ८एकुण तासिका - १०४

अ.क्र.	पेपर	जुना अभ्यासक्रम	नविन अभ्यासक्रम
१	जनरल पेपर POL-G ३	भारतीय राजकीय विचारवंत	पाश्चिमात्य राजकीय विचार

वैकल्पिक पेपर

२	वैकल्पिक जनरल पेपर POL-G ३	आंतरराष्ट्रीय संबंध	डॉ.बी.आर.आंबेडकरांचे विचार
---	----------------------------------	---------------------	-------------------------------

स्पेशल पेपर

३	स्पेशल पेपर POL-S ३	पाश्चिमात्य राजकीय विचारवंत	कार्मिक प्रशासन आणि व्यवस्थापन
४	स्पेशल पेपर POL-S ४	राजकीय समाजशास्त्र	आधुनिक राजकीय विश्लेषण

टी. वाय. बी. ए.

लोकप्रशासन

जून २००८ पासुन

अ.क्र.	पेपर	जुना अभ्यासक्रम	नविन अभ्यासक्रम
१	जनरल पेपर PUB-G ३	तुलनात्मक लोकसेवा आणि प्रशासन	लोकप्रशासनाची मुलतत्त्वे
२	स्पेशल पेपर PUB-S ३	वित्तीय प्रशासन	भारतातील वित्तीय प्रशासन
३	स्पेशल पेपर PUB-S ४	व्यवस्थापकीय प्रशासन	भारतातील व्यवस्थापकीय प्रशासन